

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради ПДМУ
протокол № 11 від 24 червня 2023 р.
Ректор ПДМУ

професор _____ Вячеслав ЖДАН

«25» червня 2023 р.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА ФАХОМ
“ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”**

Полтава – 2023

Навчальний план та програма спеціалізації за фахом «Терапевтична стоматологія» розроблені співробітниками кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії згідно з наказами МОЗ України від 01.03.2005 №98 «Про поліпшення якості підготовки лікарів на етапі післядипломної освіти», від 24.04.2008 №230 «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 07.12.1998 №346», від 22.02.2019 р. №446 "Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів” та у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- 1. Скрипников П.М.** - завідувач кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ПДМУ, професор.
- 2. Хміль Т.А.** - доцент кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ПДМУ.
- 3. Марченко А.В.** - доцент кафедри терапевтичної стоматології ПДМУ, доктор медичних наук.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

- 1. Шінкарук-Диковицька М.М.** - завідувач кафедри терапевтичної стоматології Вінницького національного медичного університету ім.М.І.Пирогова, д.мед.н., професор.
- 2. Возний О.В.** - завідувач кафедри терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології Запорізького державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Затверджено на засіданні кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ПДМУ, протокол № 21 від « 03 » червня 2023 р.

Зав.кафедри післядипломної освіти
лікарів-стоматологів ПДМУ, д.мед.н.,
професор

П.М.Скрипников

Навчальний план і програма обговорені та схвалені на засіданні циклової методичної комісії навчально-наукового інституту післядипломної освіти УМСА, протокол № 10 від « 15 » червня 2023 р.

Голова
професор

Т.П.Скрипнікова

Відповідальний за випуск – проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти ПДМУ, професор І.М.Скрипник.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У відповідності до наказів МОЗ України від 01.03.2005 №98 «Про поліпшення якості підготовки лікарів на етапі післядипломної освіти», від 24.04.2008 №230 «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 07.12.1998 №346», від 22.02.2019 р. №446 "Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів ” спеціалізація є обов'язковою формою підготовки лікарів, які закінчили інтернатуру за однією з інших спеціальностей стоматологічного профілю і змінюють спеціальність.

Метою спеціалізації є підготовка лікаря-спеціаліста за фахом "Терапевтична стоматологія". Вона проводиться за навчальним планом і програмою, які затверджуються Міністерством охорони здоров'я України.

Термін навчання - 2 місяці (312 годин).

Програма навчання передбачає: лекційний курс, практичні та семінарські заняття, комп'ютерний контроль рівня оволодіння програмою.

Після закінчення навчання лікарі атестуються в атестаційних комісіях, що створюються при вищих медичних навчальних закладах III-IV рівня акредитації та закладах післядипломної освіти.

Іспит складається з трьох етапів: заключного комп'ютерного контролю, визначення рівня опанування практичними навичками та співбесіди.

Слухачі, які успішно склали іспит за програмою, одержують сертифікат про присвоєння їм кваліфікації лікаря-спеціаліста за фахом "Терапевтична стоматологія" встановленого зразка (наказ МОЗ України від 22.02.2019 №446, додаток 3).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН циклу спеціалізації з фаху "Терапевтична стоматологія"

Тривалість навчання - 2 місяці (312 годин)

Мета циклу: підготовка лікаря-спеціаліста за фахом "Терапевтична стоматологія".

Контингент слухачів: лікарі-спеціалісти, які закінчили інтернатуру за фахом «Стоматологія» або уже мають кваліфікацію за однією із спеціальностей стоматологічного профілю.

Код курсу	Назва курсу	Всього годин	Кількість годин		
			лекції	семін.	практ.
1	Організація стоматологічної допомоги населенню	2		2	
2	Діагностика захворювань органів порожнини рота	4			4
3	Амбулаторне знеболювання в стоматології	6	2	2	2
4	Діагностика та допомога при невідкладних станах	6		2	4
5	Карієс	16	2	4	10
6	Захворювання пульпи	16		4	12
7	Захворювання періодонта	16	2	4	10
8	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика	6			6
9	Пломбувальні матеріали	16	2	4	10
10	Захворювання пародонта	62	2	6	54
11	Захворювання слизової оболонки порожнини рота	68	4	6	58
12	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології	6		2	4
13	Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань	16	2	4	10
	Разом з основних програм:	240	16	40	184
	<i>Додаткові програми:</i>				
14	Туберкульоз	6			
15	Особливо небезпечні інфекції.	12			
16	Медичне право	6			
17	Радіаційна медицина	6			
18	Клінічна фармакологія	6			
19	Військово-медична підготовка	24			
20	Протидія насильству в сім'ї	6			
	Іспит	6			
	ВСЬОГО	312			

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

циклу спеціалізації за фахом «Терапевтична стоматологія»

Код курсу	Назва курсу, розділу, теми, елементу
Розділ, тема, елемент	
1	Організація стоматологічної допомоги населенню
1.1	Організація роботи стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету для дорослого і дитячого населення.
1.2	Санітарно-епідеміологічні вимоги до кабінету. Методи асептики та антисептики.
1.3	Посадові обов'язки адміністративного і медичного персоналу стоматологічних відділень, кабінетів.
1.4	Основні показники діяльності стоматологічних кабінетів і відділень.
1.5	Планування стоматологічної допомоги.
1.6	Основи профілактики стоматологічних захворювань.
1.7	Санітарно-просвітня робота в стоматології.
1.8	Етика і деонтологія в роботі лікаря.
2	Діагностика захворювань органів порожнини рота
2.1	Семіотика захворювань органів порожнини рота.
2.2	Клінічні методи дослідження щелепно-лицьової ділянки, лімфатичної системи, зубів, тканин пародонта, прикусу, оклюзії, слизової оболонки порожнини рота.
2.3	Лабораторні методи дослідження.
2.5	Методологічні аспекти діагностики.
3	Амбулаторне знеболювання в стоматології
3.1	Психопрофілактика болю.
3.2	Премедикація: види й основні фармакологічні засоби.
3.3	Місцеве знеболення (аплікаційне, інфільтраційне та провідникове, внутрішньопульпарне, інтралігаментарне, інтракісткове, плексуальне). Сучасні анестетики, їх порівняльна характеристика і механізм дії.
3.4	Загальне знеболювання у стоматологічній практиці. Наркоз, види седації.
3.4	Фізичні методи місцевого та загального знеболення .
4	Діагностика та допомога при невідкладних станах
4.1	Клінічні прояви та невідкладна допомога при непритомності, колапсі, епілептичному нападі.
4.2	Причини, прояви та невідкладна допомога при шоках (анафілактичному, інфекційно-токсичному, кардіогенному).
4.3	Діагностика і невідкладна допомога при гіпо- та гіперглікемічній

	комах.
4.4	Ознаки клінічної смерті та методика проведення непрямого масажу серця і штучної вентиляції легенів.
4.5	Невідкладна допомога при травматичних пошкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицьової ділянки.
4.6	Ускладнення після різних видів травм щелепно-лицьової ділянки.
5	Карієс
5.1	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.
5.2	Клініка, диференційна діагностика і лікування карієсу.
5.3	Профілактика карієсу.
5.4	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.
6	Захворювання пульпи
6.1	Класифікація, клініка, диференційна діагностика пульпіту.
6.2	Методи лікування пульпіту.
6.3	Помилки і ускладнення, пов'язані з лікуванням пульпіту, їх запобігання та усунення.
6.4	Фізичні методи лікування пульпіту.
7	Захворювання періодонта
7.1	Клініка, диференційна діагностика гострих і хронічних форм періодонтиту.
7.2	Консервативне лікування періодонтиту
7.3	Хірургічні методи лікування періодонтиту.
7.4	Сучасна ендодонтія. Техніка та матеріали.
7.5	Помилки й ускладнення, пов'язані з лікуванням періодонтиту, їх запобігання та усунення.
8	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика
8.1	Ураження зубів, які виникають до прорізування, в період фолікулярного розвитку тканин.
8.2	Ураження зубів, які виникають після їх прорізування.
8.3	Спадкові порушення розвитку твердих тканин зуба.
8.4	Травматичні ураження твердих тканин зуба.
9	Пломбувальні матеріали
9.1	Сучасні відновлювальні та пломбувальні матеріали: композити, полікарбоксилатні і склоіономірні цементи, компомери, герметики, срібні амальгами II і III поколінь.
9.2	Бондингові системи для емалі та дентину. Адгезивна техніка реставрації.
9.3	Матеріали для заповнення корневих каналів зубів.
9.4	Помилки та ускладнення, пов'язані з застосуванням сучасних пломбувальних матеріалів, запобігання та усунення їх.

10	Захворювання пародонта
10.1	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонта.
10.2	Сучасні класифікації захворювань пародонта. Клініка, діагностика, диференційна діагностика захворювань пародонта.
10.3	Методи комплексного лікування захворювань пародонта.
10.4	Гігієна порожнини рота при захворюваннях пародонта.
10.5	Фізичні методи лікування.
10.6	Помилки та ускладнення при лікуванні захворювань пародонта.
10.7	Диспансеризація хворих з захворюваннями тканин пародонта. Профілактика захворювань тканин пародонта.
11	Захворювання слизової оболонки порожнини рота
11.1	Травматичні і виразково-некротичні ураження слизової оболонки порожнини рота.
11.2	Вірусні захворювання.
11.3	Кандидомікози. Диференційна діагностика, лікування, профілактика.
11.4	Алергічні захворювання (реакція негайного і сповільнено типу) Багатоформна ексудативна еритема. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит.
11.5	Зміни слизової оболонки порожнини рота при системних захворюваннях і хворобах обміну (шлунково-кишкового тракту; захворюваннях крові, гіповітамінози, екзогенні інтоксикації).
11.6	Зміни слизової оболонки рота при дерматозах (пухирчатка, червоний плескатий лишай, червоний вовчак).
11.7	Зміни слизової оболонки рота при специфічних захворюваннях (туберкульоз, сифіліс, лепра, ящур, гонорея).
11.8	Аномалії і захворювання язика.
11.9	Захворювання губ (хейліти).
11.10	Факультативні та облигатні передраки слизової оболонки порожнини рота і червоної облямівки губ.
11.11	Неврогенні захворювання обличчя та щелеп, діагностика та лікування.
11.12	Фізичні методи в комплексному лікуванні захворювань слизової оболонки порожнини рота.
11.13	Диспансеризація хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
11.14	Помилки та ускладнення, пов'язані з лікуванням захворювань СОПР, запобігання та усунення їх.
11.15	Профілактика захворювань СОПР.
12	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології
12.1	Неперервний струм в методиках гальванізації, електрофорезу і електрознеболення.
12.2	Імпульсні струми низької напруги низької частоти.
12.3	Перемінні струми і поля високої частоти, ультрависокої надвисокої

	частоти
12.4	Електроодонтометрія. Апаратура. Техніка проведення.
12.5	Масажі (гідро-, вібро-, вакуум-, ауто-).
12.6	Світлотерапія.
12.7	Застосування гіпо- та гіпертермії в стоматології.
12.8	Постійне електричне поле високої напруги. Аероіонотерапія і електро-, аерозольтерапія в стоматології.
12.9	УЗ-терапія.
12.10	Лазеротерапія.
12.11	Магнітне поле постійної і низької частоти в стоматології.
13	Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань
13.1	Операція видалення зуба. Методи лікування і профілактика ускладнень операції видалення зуба. Гайморит.
13.2	Операція резекції верхівки кореня зуба. Реплантація зуба.
13.3	Диференційна діагностика запальних захворювань одонтогенної етіології (періодонтит, періостит, остомієліт, перікоронорит, флегмона, абсцес та ін.), методи лікування; ускладнення.
13.4	Захворювання слинних залоз, їх діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
13.5	Диференційна діагностика пошкоджень та захворювань скронево-нижньощелепного суглоба.
13.6	Неврогенні захворювання обличчя та щелеп, діагностика та лікування.
13.7	Хірургічні методи лікування захворювань періодонта, пародонта.
14	Туберкульоз
14.1	Епідситуація по туберкульозу в Україні. Діагностика туберкульозу. Туберкульоз щелепно-лицьової локалізації.
14.2	Клініка і діагностика туберкульозу слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицевих кісток. Лікування і профілактика туберкульозу.
15	Особливо небезпечні інфекції
15.1	Класифікація за збудниками інфекції та механізмом передачі.
15.2	Холера.
15.3	Ботулізм. Дизентерія. Сальмонельоз. Тифи – черевний, висипний, поворотний.
15.4	Дифтерія. Аденовірусна інфекція дихальних шляхів.
15.5	Чума. Гарячка:жовта, Ку, геморагічна, Ебола та інші.
15.6	Сибірська виразка.
15.7	СНІД.
16	Протидія насильству в сім'ї
16.1	Основні засади Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству за ознакою ст. 2

	від 22.08.2018 №658.
16.2.	Попередження насильства в сім'ї «Сім'я без насильства».
16.3.	Насильство в сім'ї. Як захистити себе та родину.
17	Радіаційна медицина
17.1	Фізичні особливості радіаційної медицини, дозиметрії і радіаційної безпеки.
17.2	Біологічна дія іонізуючого випромінювання.
17.3	Гігієнічні аспекти радіаційної безпеки.
17.4	Гігієнічні аспекти радіаційних та ядерних аварій.
17.5	Методи і способи використання іонізуючого випромінювання в медицині
17.6	Гостра променева хвороба.
17.7	Хронічні і віддалені наслідки опромінення.
17.8	Диспансеризація осіб, які зазнали дії радіаційного опромінення.
18	Клінічна фармакологія
18.1	Загальна клінічна фармакологія. Фармакокінетика та фармакодинаміка. Особливості в стоматологічній практиці.
18.2	Клінічна фармакологія наркотичних та ненаркотичних анальгетиків, місцевих анестетиків. Принцип вибору.
18.3	Клінічна фармакологія засобів, які впливають на обмін речовин в твердих тканинах зуба.
18.4	Клінічна фармакологія противірусних та протигрибкових препаратів. Особливості використання в стоматології.
18.5	Клінічна фармакологія антибактеріальних засобів. Принципи використання.
19	Військово-медична підготовка
19.1	Організація медичного забезпечення військ
19.1.1	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу.
19.1.2	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних сил України.
19.1.3	Медична служба оперативних об'єднань.
19.2	Військово-спеціальна підготовка
19.2.1	Актуальні питання військової стоматології та надання стоматологічної допомоги населенню в надзвичайних станах.
19.2.2	Організація терапевтичної, хірургічної та ортопедичної стоматологічної допомоги при надзвичайних станах.
19.2.3	Принципи і методи лікування вогнепальних поранень і травм щелепно-лицьової ділянки.
19.2.4	Опіки обличчя. Комбіновані радіаційні ураження щелепно-лицьової ділянки.
19.2.5	Організація харчування та догляду за пораненими у щелепно-лицьову ділянку на етапах медичної евакуації.
20	Медичне право

20.1	Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я
20.1.1	Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я
20.1.2	Історія становлення юридичної регламентації медичної діяльності в Україні
20.1.3	Конституційне регулювання права людини на охорону здоров'я в Україні
20.1.4	Загальна характеристика законодавства України про охорону здоров'я
20.1.5	Тенденції розвитку й удосконалення нормативно-правової бази у сфері охорони здоров'я. Кодифікація законодавства про охорону здоров'я
20.2	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин
20.2.1	Система прав людини у сфері охорони здоров'я
20.2.2	Пацієнт та його правовий статус: дефініційний і класифікаційний підходи. Правовий статус законних представників
20.2.3	Права пацієнтів
20.2.4	Обов'язки пацієнтів
20.2.5	Медичний працівник та його правовий статус: понятійно-категорійний апарат і класифікація
20.2.6	Права медичних працівників
20.2.7	Обов'язки медичних працівників
20.2.8	Механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин
20.3	Юридична відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення
20.3.1	Юридичної відповідальності медичних працівників: загальна характеристика
20.3.2	Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів
20.3.3	Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я
20.3.4	Адміністративна та дисциплінарна відповідальність медичних працівників
20.3.5	Юридична практика у сфері охорони здоров'я
20.4	Правове регулювання стоматологічної допомоги в Україні
20.4.1	Стоматологічна допомога в Україні: нормативне забезпечення. Біоетичне законодавство
20.4.2	Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я
20.4.3	Правовий статус медичних працівників у галузі стоматології
20.4.4	Юридична оцінка несприятливих наслідків надання стоматологічної допомоги. Поняття та види дефектів надання медичної допомоги. Юридична практика
20.4.5	Господарська діяльність у стоматології. Особливості оподаткування стоматологічної діяльності

Загальні компетентності лікаря стоматолога-терапевта

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Професійні компетентності лікаря стоматолога-терапевта

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.
19. Спроможність проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань.
20. Спроможність удосконалення клінічного мислення під час діагностично-лікувального процесу.
21. Спроможність впровадження сучасних методів діагностики і лікування.

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики лікарематолог-терапевт повинен вміти: проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовуючи основні та допоміжні методи дослідження; проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань; діагностувати аномалії розвитку зубів та деформації щелеп; діагностувати захворювання слинних залоз; застосовувати різні види знеболювання за показаннями; проводити лікування і здійснювати, при наявності відповідних показань, профілактику та лікування таких захворювань:

- некаріозних уражень твердих тканин зуба (шліфування, ремінералізуюча терапія, пломбування з використанням композитних та інших матеріалів);
- карієсу зубів (ремінералізуюча терапія, закриття фісур, препарування каріозних порожнин, виготовлення та застосування ізолюючих прокладок, тимчасових і постійних пломбуєчих матеріалів, шліфування та полірування пломб за показаннями);
- пульпіту (вітальний та девітальний методи, ампутація та екстирпація пульпи, комбінований метод, надання невідкладної допомоги);
- періодонтиту (механічна, хімічна та медикаментозна обробки кореневих каналів, розширення їх і пломбування, застосування фізіотерапевтичних методів, надання невідкладної допомоги);
- захворювань пародонта (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, ідіопатичні захворювання, пародонтоми);
- захворювань слизової оболонки порожнини рота (травматичні ушкодження, інфекційні, інфекційно-алергічні захворювання, ураження слизової оболонки ротової "порожнини при інтоксикаціях, гіпо- та авітамінозах, захворюваннях крові, ендокринної, серцево-судинної, нервової систем, шкіри, шлунково-кишкового тракту, колагенозах, дерматозах, передракових захворюваннях);
- хейлітів, аномалій та захворювань язика;
- неврогенних захворювань щелепно-лицевої ділянки;
- професійних уражень щелепно-лицьової ділянки.

ПЕРЕЛІК
практичних навичок лікаря-стоматолога-терапевта

№ п/п	Назва практичних навичок
1	Основні нормативи та показники діяльності стоматологічних поліклінік, відділень і кабінетів (методика, розрахунок, оцінка)
2	Облікова та звітна документація у стоматології
3	Оцінка стану м'яких тканин обличчя, лімфатичних і слинних залоз, твердих тканин зуба, стану пародонта і слизової оболонки рота.
4	Електроодонтодіагностика
5	Аналіз результатів лабораторних досліджень, рентгенограм
6	Сучасні методи препарування та пломбування всіх видів каріозних порожнин і порожнин зубів
7	Сучасна ендодонтична обробка і пломбування корневих каналів пастами, штифтами, носіями гутаперчі
8	Ремінералізуюча терапія
9	Сучасні методи видалення зубного нальоту, каменя
10	Оцінка стану прикусу, визначення та усунення травматичної оклюзії при хворобах пародонта, вибіркове пришліфовування зубів
11	Шинування зубів
12	Сучасні методи місцевого лікування пародонтиту
13.	Хірургічні методи лікування хвороб тканин пародонта
14	Аплікаційне, інфільтраційне та провідникове знеболення щелепно-лицьової ділянки. Сучасні анестетики та методи їх введення
15	Надання невідкладної допомоги при непритомності, шокові, колапсі
16	Кріодеструкція
17	Депофорез
18	Лазерне випромінювання в лікуванні захворювань слизової оболонки порожнини рота та пародонта

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белоклицкая Г.Ф. Азбука ручного скейлинга: пособие [для врачей] / Г.Ф. Белоклицкая, Т.Б. Волинская. - К.: КИТ, 2011.- 68с.
2. Борисенко А.В. Практична пародонтологія: [видання для стоматологів, лікарів інших спеціальностей, слухачів курсів післядипломної освіти, лікарів-інтернів, студ. мед. вузів] / А.В. Борисенко. – К.: Доктор-Медіа, 2011.-472с.
3. Військова стоматологія: підручник / А.М.Лихота, В.В.Коваленко.- К.:УВМА, АграрМедіаГруп, 2016 .- 284 с.
4. Захворювання пародонта у дорослих і дітей [навч. посібник для лікарів-інтернів стоматологів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти] / П.М. Скрипников, Л.Г. Павленко, Т.А. Хміль, К.С. Козакова. – Полтава: Вид-во УМСА, 2010.-140с.
5. Калюжна Л.Д. Хвороби шкіри обличчя слизової оболонки ротової порожнини та червоної облямівки губ: навч. посібн. [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закл. післядипл.освіти] / Л.Д. Калюжна, Г.Ф. Білоклицька. – К.: Грамота, 2007. - 280с.
6. Кириленко І.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: навч.посіб./ І.І.Кириленко, І.В.Палійчук, М.М.Рожко. - К.:ВСВ «Медицина», 2016.- 352 с.
7. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: [навч. посібник для лікарів-інтернів і лікарів-курсантів закл. (факульт.) післядипломної освіти] / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. – К.: ВСВ Медицина, 2013.-224с.
8. Основи стоматологічної діяльності (організаційно-правові, гігієнічні, деонтологічні): навч.-довідниковий посібник для студ. стомат. факультетів вузів, лікарів-інтернів, магістрантів, клінічних ординаторів, практичних лікарів / [В.Ф. Москаленко, В.Г. Бардов, ВО. Маланчук та ін.].- [Вид. 2-е]. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 440 с.
9. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник для студ., лікарів-інтернів та лік.-стоматологів / [Н.І. Смоляр, О.М. Гуменюк, Т.П. Кравець та ін.]; під ред. проф. Н.І. Смоляр та О.М. Гуменюк. – Львів: Магнолія-2006, 2012. – 368 с.
10. Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Шинкевич В.І., Товма В.В. Індивідуальні та вікові клініко-морфологічні особливості слизової оболонки органів ротової порожнини. Навч. посібник для лікарів-інтернів.- Полтава, 2016.- 102 с.
11. Стандарти надання стоматологічної допомоги населенню України. Терапевтична стоматологія. Том 1 / [П.М. Скрипников, Л.Г. Павленко, Д.Р. Шиленко, Ю.І. Мастеров]. – Полтава: [б.в.], 2009.-157с.
12. Стоматологія: Нормативне виробничо-практичне видання: збірник для керівників лікувально-профілактичних установ, їх заступн., зав. відділень та широкого загалу спеціалістів / [відповід. редактор Т.В. Марухно]. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ Медінформ, 2014. – 748 с.
13. Стоматологія у двох книгах. Книга 1: підруч. для лікарів-інтернів стомат.

факультетів післядипл. освіти, магістрантів, аспірантів, клініч. ординаторів, лікарів-стоматологів / [Рожко М.М., Попович З.Б., Курєдова В.Д. та ін.]; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ Медицина, 2018.- 872с.

14. Ураження шкіри обличчя та слизової оболонки порожнини рота вірусом простого герпесу I типу (клінічні прояви, діагностика, методи лікування, профілактика): навч. пос. для лікарів-інтернів та лікарів-стоматологів / [П.М. Скрипников, К.Є. Іщейкін, І.П. Кайдашев та ін.]. – Полтава: АСМІ, 2013.-84с.
15. Шинкевич В.І. Карієс зубів: навч. посібник [для лікарів-інтернів факультетів післядипломної освіти вищ. мед. закл. III-IV р.а., магістрів, клінічних ординаторів, лікарів-стоматологів] / В.І. Шинкевич, І.П. Кайдашев. – Полтава: АСМІ, 2011.-98с.
16. Югов В.К., Скрипникова Т.П. Променева діагностика в ендодонтії: Навчальний посібник, затвердж. МОН України.- Полтава, 2015.- 191 с.